

Matura 2023

język polski
poziom rozszerzony

Informator, podstawa programowa, materiały...

- <https://cke.gov.pl/>

LEKTURY NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym z języka polskiego na poziomie rozszerzonym znajdują się zadania sprawdzające znajomość treści i problematyki lektur obowiązkowych.

LEKTURY NA EGZAMINIE - podstawa

- 1) *Biblia*, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy wg św. Jana*;
- 2) Jan Parandowski, *Mitologia, część I Grecja*;
- 3) Homer, *Iliada* (fragmenty), *Odyseja* (fragmenty);
- 4) Sofokles, *Antygona*;
- 5) *Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu* (fragmenty);
- 6) *Legenda o św. Aleksym* (fragmenty);
- 7) *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmenty);
- 8) *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty);
- 9) Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty);
- 10) Dante Alighieri, *Boska komedia* (fragmenty);

LEKTURY NA EGZAMINIE

- 11) Jan Kochanowski, tren IX, X, XI, XIX; *Odprawa posłów greckich*;
- 12) Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty);
- 13) Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty);
- 14) William Szekspir, *Makbet*, *Romeo i Julia*;
- 15) Molier, *Skąpiec*;
- 16) Ignacy Krasicki, wybrane satyry;
- 17) Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*; wybrane ballady, w tym *Romantyczność*; *Konrad Wallenrod*; *Dziady* cz. III;
- 18) Juliusz Słowacki, *Kordian*,
- 19) Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*;
- 20) Bolesław Prus, *Lalka*, *Z legend dawnego Egiptu*;

LEKTURY NA EGZAMINIE

- 21) Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*;
- 22) Henryk Sienkiewicz, *Potop*;
- 23) Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*;
- 24) Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
- 25) Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – Jesień);
- 26) Stefan Żeromski, *Rozdziobią nas kruki, wrony...*, *Przedwiośnie*;
- 27) Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty);
- 28) Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu*, *Ludzie, którzy szli*;
- 29) Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*;
- 30) Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*;

LEKTURY NA EGZAMINIE

- 31) Albert Camus, *Dżuma*;
- 32) George Orwell, *Rok 1984*;
- 33) Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty);
- 34) Sławomir Mrożek, *Tango*;
- 35) Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie), *Góra „Edek”*
(z tomu *Prawo prerii*);
- 36) Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*);
- 37) Antoni Libera, *Madame*;
- 38) Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*);
- 39) Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*);
- 40) Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty);

LEKTURY NA EGZAMINIE

41) Ponadto z zakresu szkoły podstawowej: **treny i pieśni Jana Kochanowskiego, bajki Ignacego Krasickiego, *Dziady cz. II* i *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza, *Zemsta* Aleksandra Fredry, *Balladyna* Juliusza Słowackiego.**

Lista lektur obowiązkowych będzie zamieszczana w arkuszu egzaminacyjnym.

W arkuszu pojawią się również zadania, w których tekstami źródłowymi będą utwory poetyckie – zarówno autorów wskazanych w podstawie programowej, jak i innych. Zadania te nie będą sprawdzały znajomości treści konkretnego utworu, ale – umiejętność odczytywania tego typu tekstów.

Lektury - rozszerzenie

1. Arystoteles, *Poetyka, Retoryka* (fragmenty);
2. Platon, *Państwo* (fragmenty);
3. Arystofanes, *Chmury*;
4. Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty);
5. św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty);
6. św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty);
7. François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty);
8. Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty);
9. Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki)

- 13) William Szekspir, *Hamlet*;
- 14) Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*;
- 15) realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*);
- 16) Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*;
- 17) Franz Kafka, *Proces* (fragmenty);
- 18) Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*;
- 19) Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*;
- 20) Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*;
- 21) Tadeusz Konwicki, *Mała apokalipsa*;
- 22) Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie;
- 23) Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*;
- 24) Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania;
- 25) wybrane eseje następujących autorów: Jerzego Stempowskiego, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta, Zygmunta Kubiaka, Jarosława Marka Rymkiewicza (co najmniej po jednym utworze).

Lista lektur obowiązkowych będzie zamieszczana w arkuszu egzaminacyjnym.

Poezja na egzaminie

W arkuszu pojawią się również zadania, w których tekstami źródłowymi mogą być utwory poetyckie – zarówno autorów wskazanych w podstawie programowej, jak i innych. Zadania te nie będą sprawdzały znajomości treści konkretnego utworu, ale – umiejętność odczytywania tego typu tekstów.

CZĘŚĆ PISEMNA EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO. POZIOM ROZSZERZONY

Egzamin maturalny z języka polskiego w części pisemnej na poziomie rozszerzonym sprawdza:

- a) umiejętność czytania tekstów literackich i nieliterackich, ich analizowania i syntetyzowania w kontekście historyczno- lub teoretycznoliterackim oraz kulturowym, a także
- b) tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej (wypracowanie).

CHARAKTERYSTYKA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH NA POZIOMIE ROZSZERZONYM

TABELA 2. ARKUSZE NA EGZAMINIE

Arkusz 1.	Arkusz 2.
Część 1. Test	Część 2. Wypracowanie

Na rozwiązanie zadań z obu arkuszy zdający ma 210 minut² i sam decyduje o kolejności i rozłożeniu w czasie pracy nad poszczególnymi częściami egzaminu.

ZADANIA EGZAMINACYJNE W OBU CZĘŚCIACH ARKUSZY

Liczbę zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za zadania w poszczególnych częściach arkuszy przedstawiono w TABELI 4.

TABELA 4. LICZBA ZADAŃ ORAZ LICZBA PUNKTÓW NA EGZAMINIE MATURALNYM Z JĘZYKA POLSKIEGO

Część	Liczba zadań	Liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
Część 1. Test	5–10	15	30%
Część 2. Wypracowanie	1	35	70%
Razem	6–11	50	100%

W CZĘŚCI 1. egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym znajdują się przede wszystkim zadania otwarte, mogą pojawić się także zadania zamknięte.

Zadania otwarte to takie, w których uczeń samodzielnie formułuje odpowiedź. Wśród zadań otwartych przeważać będą zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu.

Zadania zamknięte to takie, w których uczeń wybiera odpowiedź spośród podanych. Wśród zadań zamkniętych znajdują się m.in.:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda-falsz
- zadania na dobieranie.

W CZĘŚCI 2. arkusza egzaminacyjnego pojawi się zadanie rozszerzonej odpowiedzi – wypracowanie.

Arkusz 1. Składa się z tekstu wiodącego oraz zadań egzaminacyjnych. Jeżeli tekstem wiodącym jest tekst literacki – wówczas w zadaniach przywoływane są fragmenty tekstów krytyczno-/historyczno-/teoretycznoliterackich, ewentualnie krótkie fragmenty prozy/poezji/dramatu, definicje słownikowe itp. Jeżeli tekstem wiodącym jest tekst krytyczno-/historyczno-/teoretycznoliteracki lub filozoficzny – wówczas w zadaniach przywoływane są fragmenty tekstów literackich, ewentualnie fragmenty tekstów krytyczno-/historyczno-/teoretycznoliterackich, prozy/poezji/dramatu, definicje słownikowe itp.

Tekst wiodący będzie liczył ok. 1200 wyrazów.

Arkusz 2. Wypracowanie

Arkusz 2. zawiera dwa tematy wypracowania do wyboru. Zdający samodzielnie tworzy wypracowanie na wybrany przez siebie temat, nie krótsze niż 500 wyrazów. Tematy te dotyczą literatury (poezji, prozy, dramatu). Nie jest określona forma gatunkowa wypowiedzi.

W każdym temacie są wskazane 4 obowiązkowe elementy, tj.

- a) trzy teksty, w tym jedna lektura z listy lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej i zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
- b) jeden kontekst do wyboru spośród: historycznoliterackiego, teoretycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego.

